Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria C

C/2026/4648

23.9.2026

Uznesenie Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru

Odporúčania EHSV v súvislosti s reformnými a investičnými návrhmi formulovanými v rámci cyklu európskeho semestra 2025 – 2026

(C/2026/4648)

Spravodajcovia: **Gonçalo LOBO XAVIER**
Andrea MONE
Luca JAHIER

Právny základ	článok 52 ods. 4 rokovacieho poriadku
Prijaté na plenárnom zasadnutí	18. 6. 2026
Plenárne zasadnutie č.	606
Výsledok hlasovania (za/proti/zdržalo sa)	175/3/0

1. Úvod

1.1. Toto uznesenie je spolu s informačnou správou ([1]) a jej podrobnými prílohami ([2]) súčasťou balíka dokumentov, ktorý nadväzuje na výročnú prácu skupiny ad hoc Európsky semester v rámci EHSV: konzultácie s národnými hospodárskymi a sociálnymi radami, sociálnymi partnermi a organizáciami občianskej spoločnosti z členských štátov EÚ o kľúčových prvkoch európskeho semestra. V informačnej správe ([3]) sa zhromažďujú názory sociálnych partnerov a organizácií občianskej spoločnosti v 27 členských štátoch na národné reformné a investičné návrhy a ich vykonávanie (cyklus európskeho semestra 2025 – 2026) ([4]). Toto uznesenie dopĺňa správu politickými odporúčaniami, závermi a politickými návrhmi EHSV sformulovanými na základe výsledkov konzultácií so zainteresovanými stranami uvedených v danej správe.

1.2. Táto činnosť nadväzuje na prácu, ktorú EHSV realizuje uplynulých niekoľko rokov v oblasti podpory participatívnejšieho rámca európskeho semestra a správy hospodárskych záležitostí s väčšou zodpovednosťou na vnútroštátnej úrovni a užším zapojením sociálnych partnerov a organizácií občianskej spoločnosti. Široká účasť podporuje rozhodovanie založené na dôkazoch a demokratickú legitimitu a zaisťuje širšiu podporu verejnosti pri zavádzaní transformačných politík a systémových zmien.

2. Odporúčania EHSV v súvislosti s reformnými a investičnými návrhmi formulovanými v rámci cyklu európskeho semestra 2025 – 2026

EHSV:

2.1. opakuje **svoje odporúčania** uvedené v stanoviskách k viacročnému finančnému rámcu (VFR) ([5]), jesennému balíku ([6]) a nariadeniu o výkonnosti ([7]);

([1]) Stanovisko organizovanej občianskej spoločnosti v členských štátoch EÚ k národným reformným a investičným návrhom a ich vykonávaniu (cyklus európskeho semestra 2025 – 2026).
([2]) Príloha.
([3]) Skupina ad hoc Európsky semester zozbierala názory týchto zainteresovaných strán prostredníctvom dotazníka a piatich návštev krajín v období od januára do marca 2026.
([4]) Dotazník pozostával z 10 otázok zoskupených do štyroch hlavných tém: 1) reformné a investičné opatrenia v členských štátoch, najmä tie, ktoré vychádzajú z odporúčaní pre jednotlivé krajiny na rok 2025, a ich vykonávanie; 2) dokončenie vykonávania národných plánov podpory obnovy a odolnosti; 3) vykonávanie a monitorovanie národných strednodobých fiškálno-štrukturálnych plánov; 4) prepojenie medzi viacročným finančným rámcom a európskym semestrom.
([5]) *Na ceste k budúcemu viacročnému finančnému rámcu* (Ú. v. EÚ C, C/2025/3202, 2.7.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3202/oj), a *Viacročný finančný rámec na roky 2028 – 2034* (Ú. v. EÚ C, C/2026/1974, 28.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/1974/oj).
([6]) *Európsky semester 2025 – jesenný balík* (Ú. v. EÚ C, C/2025/2019, 30.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2019/oj), a *Dodatočné úvahy o ďalšom postupe v rámci európskeho semestra 2025* (Ú. v. EÚ C, C/2026/10, 16.1.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/10/oj).
([7]) Rámec sledovania a výkonnosti rozpočtových výdavkov, stanovisko sa pripravuje.

2.2. poukazuje na **svoje hlavné zistenia**: odporúčania pre jednotlivé krajiny sú nepochybne relevantné, no nevenuje sa dostatočná pozornosť sociálnemu rozmeru. Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti mal strategickú hodnotu, no treba ho vnímať v kontexte pandémie a celkovo sa ukázal ako príliš zložitý a centralizovaný a realizoval sa príliš unáhlene. Prepojenie medzi VFR a európskym semestrom by mohlo zvýšiť pridanú hodnotu EÚ, ale veľa bude závisieť od záruk demokracie, subsidiarity a sociálnej rovnováhy. Najpodstatnejšie je však, že podľa EHSV sú sociálni partneri a organizácie občianskej spoločnosti zapájaní len formálne a nemajú reálny vplyv. Okrem toho pretrvávajú všeobecné nedostatky vo vykonávaní, a EHSV preto žiada, aby sa kládol väčší dôraz na vykonávacie kapacity, administratívnu efektívnosť a merateľné výsledky;

2.3. potvrdzuje, že budúcnosť EÚ závisí od dynamického a silného **prepojenia jej štyroch foriem kapitálu** (hospodárskeho, ľudského, sociálneho a environmentálneho) a intenzívnejšieho zamerania na posilnenú udržateľnú konkurencieschopnosť, ktorá je pevne zakotvená v článku 3 Zmluvy o Európskej únii, Zelenej dohode a Európskom pilieri sociálnych práv. EHSV vyzýva Komisiu, aby prepojila tieto štyri formy kapitálu a **nezameriavala sa len na rast založený na HDP** [ako odporúča Spoločné výskumné centrum (JRC) ([8])] a prijala model bezpečnosti založený na hospodárskej odolnosti, sociálnej súdržnosti a environmentálnej udržateľnosti. Do európskeho semestra a odporúčaní pre jednotlivé krajiny musí byť plne začlenená **realizácia jednotného trhu** s **osobitným dôrazom na úniu kapitálových trhov** spolu s politickou zodpovednosťou za presadzovanie pravidiel jednotného trhu;

2.4. sa domnieva, že na to, aby sa pri prepájaní európskeho semestra a VFR vytvorila a uplatnila skutočná európska pridaná hodnota, je nevyhnutné **uvoľniť potenciál EÚ a zároveň zachovať flexibilitu, subsidiaritu a viacúrovňové riadenie**. EHSV však dôrazne odmieta logiku represívnej makroekonomickej podmienenosti a odporúča štruktúru pozitívnych stimulov, v ktorej sa v rámci semestra identifikujú strategické prekážky a VFR poskytne cielenú podporu na ich riešenie. EHSV uznáva rastúci význam odolnosti a pripravenosti v oblasti obrany a vyzýva na vytvorenie regulačného prostredia, ktoré poskytne právnu istotu a podporu pre mobilizáciu investícií do spôsobilostí koordinovaných EÚ s cieľom zlepšiť produktivitu, konkurencieschopnosť, hospodársky rast, súdržnosť, odolnosť a strategickú autonómiu;

2.5. odporúča, aby sa EÚ **poučila z minulých skúseností** (najmä z nedostatkov pri vykonávaní Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti) a aby sa zabezpečilo, že v rámci štruktúry VFR sa zachovajú sociálne ciele EÚ a viacúrovňové riadenie. S cieľom zabezpečiť dlhodobú udržateľnosť strategických cieľov EÚ a odolnosť jej hospodárstva by sa mal vytvoriť fiškálny priestor na dosiahnutie spoločných sociálnych cieľov EÚ a podporu centra sociálnych investícií, ktoré nedávno zriadila Európska komisia;

2.6. zdôrazňuje najmä, že **sociálne otázky sa v odporúčaniach pre jednotlivé krajiny často nedoceňujú**, zatiaľ čo odporúčania pre jednotlivé krajiny v sociálnej oblasti boli odjakživa nedostatočné, neefektívne alebo dokonca sa vôbec neuvádzali. Z tohto dôvodu EHSV so záujmom sleduje rámec sociálnej konvergencie a bude naďalej monitorovať jeho skutočný vplyv na celkový cyklus koordinácie hospodárskych a sociálnych politík EÚ. EHSV sa domnieva, že kým sa nevyriešia uvedené výzvy, bude potrebné nariadiť a posilniť vládne opatrenia, aby sa na vnútroštátnej úrovni dosiahla potrebná dynamika s cieľom urýchliť navrhovanie, vykonávanie a realizáciu reforiem, ako aj ich demokratické hodnotenie;

2.7. je pevne presvedčený, že na dosiahnutie tohto cieľa musí EÚ **vytvoriť pevnejší rámec spolupráce**, v ktorom sa výsledky a výkonnosť budú odmeňovať prostredníctvom cielenej technickej pomoci a flexibility pri spolufinancovaní, pričom sa zohľadnia špecifické vnútroštátne a regionálne podmienky;

([8]) *Beyond GDP: delivering sustainable and inclusive wellbeing* (Nad rámec HDP: dosiahnutie udržateľného a inkluzívneho blahobytu) – Spoločné výskumné centrum.

2.8. odporúča preto **zintenzívniť zapojenie sociálnych partnerov a organizácií občianskej spoločnosti** (s cieľom postupne posilniť zásadu partnerstva, keďže riadenie VFR a európskeho semestra sa prelínajú) tým, že toto zapojenie sa z **kvázi formálnej požiadavky zmení na podstatnú hnaciu silu úspechu politiky**, a to na základe povinného hodnotenia zapojenia zainteresovaných strán počas celého politického cyklu, ako aj skutočného zjednodušenia a zabezpečenia proporcionality administratívneho a regulačného zaťaženia verejných orgánov, podnikov a organizácií občianskej spoločnosti, a nielen útvarov Európskej komisie;

2.9. žiada Komisiu, aby **zlepšila kvalitu a načasovanie informačných a konzultačných procesov v rámci európskeho semestra**. Súčasťou toho by mali byť investície do budovania kapacít pre občiansky a sociálny dialóg, posilnenie konzultačných procesov a zlepšenie ich harmonogramu, zlepšenie prístupu k transparentným a porovnateľným údajom a vytvorenie európskeho kódexu, v ktorom sa stanoví, ako viesť konzultácie v rámci európskeho semestra a ako navrhovať a vykonávať národné plány v súlade s vnútroštátnymi postupmi a rámcami sociálneho dialógu;

2.10. žiada preto, aby sa **zaviedlo povinné hodnotenia kvality a vplyvu partnerstva**. Toto hodnotenie by sa nemalo obmedzovať len na to, či sa s partnermi konzultovalo, ale malo by sa preskúmať aj to, do akej miery ich príspevky ovplyvnili konečné operačné programy. Zároveň sa musia **výrazne zjednodušiť mechanizmy vykonávania**, ktoré musia byť navrhnuté spoločne s riadiacimi orgánmi, regionálnymi orgánmi, sociálnymi partnermi a organizáciami občianskej spoločnosti, aby sa zabezpečilo, že systémy auditu a monitorovania budú primerané a budú rešpektovať zásadu zdieľaného riadenia bez toho, aby dochádzalo k nadmernej byrokratickej duplicite.

V Bruseli 18. júna 2026

Predseda
Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru
Séamus BOLAND